

ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ

Μερικά απλά, σχεδόν αυτονόητα πράγματα

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΞΕΝΟΦΩΝ
ΠΑΤΑΓΑΝΑΣ

Αμφιβάλλει κανείς ότι τον Μάρτιο του 2010 η Ελλάδα βρέθηκε μπροστά στον κίνδυνο άμεσης και άτακτης χρεοκοπίας; Αμφισβητεί κανείς ότι τη στιγμή εκείνη δεν υπήρχε κανένα εθνικό σχέδιο εξόδου από την κρίση; Μπορεί να διαφωνήσει κανείς για το ότι το λεγόμενο Μνημόνιο υπήρξε, υπό τις συνθήκες αυτές και παρά τις αστοχίες του, το μόνο πρόγραμμα της αναγκαίας δημοσιονομικής προσαρμογής, διάσωσης και γενικότερης ανάταξης της χώρας; Αγνοεί κανείς ότι η χώρα δεν μπόρεσε ποτέ να προχωρήσει αυτόβουλα στις μεγάλες διαφθωτικές μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται, πολύ περισσότερο ως πλήρες μέλος μιας ζώντων ενιαίου σκληρού νομισματος, και ότι αρκετές από αυτές τις μεταρρυθμίσεις γίνανε υπό την πίεση των επαίρων μας;

Μπορεί να διαφωνήσει κανείς με το γεγονός ότι τα δάνεια που μας δόθηκαν συνιστούν τη μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική συμβολή για ανεπιγενένη χώρα που γνώρισε ποτέ η υφήλιος; Μπορεί κανείς να ισχυρίζεται λογικά ότι ο δανειστές μας είναι τοκογλύφοι, όταν οι αγορές μάς δίνουν επιτόκια που κυμαίνονται μεταξύ 10 και 30%, ενώ εκείνοι αρκούνται στο 1 με 2,5%;

Υπάρχει άραγε η παραμικρή αμφιβολία ότι η ΕΕ, παρά την κρίση που περνάει, αποτελεί την ασφαλέστερη υποδιά δημοκρατίας, κοινωνικής δικαιοσύνης, ανεκτικότητας και οικονομικής ευμάρειας στον κόσμο; Ποιος Ευρωπαίος προτιμά να ζήσει εκτός της γηραιάς πεπίρου ακόμα και σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, για να μη μιλήσουμε για τη Ρωσία, τη Βραζιλία, την Ινδία ή την Κίνα;

Αν οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου και ο λαός, αντί να εξαντλούνται σε στείρες διαμάχες αντιμνημονιακής μπαρούφολογίας, κατανοούσαν και ενσωμάτωναν τις απλές αυτές και σχεδόν αυτονόητες αλήθειες, η πορεία της χώρας θα μπορούσε να είναι πολύ καλύτερη. Αν συνειδητοποιούσαμε τις αδυναμίες μας και στρωνύμαστε στη δουλειά, η Ελλάδα θα μπορούσε να σταθεί πάλι στα πόδια της, να αναπτυχθεί και να αναδειχθεί σε ισότιμο εταίρο του ενωσιακού εγχειρήματος. Δυστυχώς, δεν φαίνεται ότι βρισκόμαστε σε αυτή την ενάρετη και πολλά υποσχόμενη κατεύθυνση.

Αντίθετα, ιδίως μάλιστα οι κυβερνώντες, που επωμίζονται σήμερα και τη μεγαλύτερη ευθύνη, περί άλλα τυρβάζουν και κινδυνεύουν να ρίξουν τη χώρα στα βράχια. Μοιάζουν να πελαγοδρομούν, χωρίς στόχο, ούτε στρατηγική. Το αλαλούμ που επικρατεί και στις επίσημες δηλώσεις που αλληλοαναιρούνται, δείχνει ένα προφανές έλλειμμα κυβερνησιμότητας.

Θα μπορέσει και αυτήν τη φορά η Ελλάδα να πιδήξει έστω την τελευταία στιγμή, στο τελευταίο βαγόνι του σωστού τρένου; Δεν είναι καθόλου βέβαιο, ούτε καν πιθανότερο αν αναλογιστεί κανείς ότι τη στιγμή αυτή κατεδαφίζονται και όσα λίγα έγιναν με πολύ κόπο τα προηγούμενα χρόνια. Δηλώνω βαθύτατα απαισιόδοξος και η μόνη ελπίδα που μου απομένει είναι να διαψευστώ. Τίποτα όμως από όσα βλέπω δεν με πείθει για το αντίθετο.

*Πρώην νομικός σύμβουλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Οι αδυναμίες
που εμποδίζουν
τη χώρα να
σταθεί ξανά
στα πόδια της